

Fecesdiagnostik

Feces

Klinisk mikrobiologi

Akrediterad

Provtagningsmaterial

Provtyp	Odling	Clostridium difficile, noro-, sapo-, adeno-, astro- och rotavirus, färskfeces	Parasitologisk provtagning för mikroskopi
Provkärl			
	Rosa Eswab	Gul burk med sked	Formalin TR
Provtagningsetikett	ROSAESW	F-BURK	FORM TR
Art.nr. (Inköpsportalen)	5073120	5032012	5032008

Indikation

Utredning av akut gastroenterit, diarrésjukdom, eosinofili mm.

Remiss

Beställs elektroniskt.

Kan även beställas på pappersremiss "Remiss direktpåvisning odling". Skrivs ut från sidan [Remisser](#).

Remissuppgifter

Insjukningsdatum, land där smitta kan ha skett.

Provtagning

1. Prov för odling av tarmpatogener tas med fördel genom rektalsvabb direkt efter avföring alternativt genom att provtagningspinnen förs ned i färsk feces. Provtagning sker med steril flockad pinne, **rosa Eswab**. Efter provtagningen förs provtagningspinnen ner i transportmediet och bryts av mot rörets kant innan locket skruvas på.
2. Prov för tarmpatogena E coli som ETEC, EPEC, EIEH tas som fecesodling under punkt 1. Provet analyseras av Karolinska universitetslaboratoriet.
3. För toxinpåvisning och odling vid misstanke om Clostridium difficile-enterit tas **1 tsk feces i rent rör** utan tillsats.
4. För direktpåvisning med PCR-teknik av noro-, sapo-, adeno-, astro- och rotavirus tas **1 tsk feces i rent rör** utan tillsats.
5. Parasitologisk provtagning för mikroskopi sker genom att **en sked feces** förs ner i ett **rör innehållande formalin**. Formalinet ska ej hällas ut.
6. Parasitologisk provtagning för molekylärbioologisk diagnostik (Entamoeba histolytica, Giardia intestinalis, Cryptosporidium) **1 tsk feces i rent rör utan tillsats**. Skickas till annat laboratorium.
7. Vid färskfecesprov tas skrap från tarmslemhinna vid skopi, vid duodenalaspirat tas prov via gastroskop. Skrapet resp aspiratet förs ned i **rent rör som ställs i 37°C vattenbad** och lämnas omedelbart till laboratoriet. Kontakta laboratoriet per telefon innan prov tas.

Provhantering, förvaring och transport

Prov ska förvaras och transporteras i kyla. Shigellabakterier är känsliga och för att dessa ska kunna påvisas bör provet nå laboratoriet inom ett dygn.

Förväntad svarstid

Fecesodling besvaras normalt inom 3-4 vardagar.

Clostridium difficile toxinanalys utförs varje vardag.

Mikroskopi av formalinbehandlad feces besvaras normalt inom 1 vecka.

PCR för parasiter utförs av annat laboratorium. Svar som regel inom 1 vecka.

Mikroskopi av färsk feces och dudenalinspirat utförs så snart provet når laboratoriet.

Direktpåvisning med PCR-teknik för norovirus besvaras normalt inom 3 timmar. För sapo-, rota-, adeno- och astrovirus utförs analys inom 1 - 2 vardagar efter att provet anlänt till laboratoriet.

Påvisande av diarré-orsakande E coli inom 3 vardagar från det att provet anlänt till Karolinska universitetetslaboratoriet.

Medicinsk bakgrund

Ett flertal olika smittämnen kan orsaka gastroenterit eller enterit, antingen primärt eller utlöst av t ex antibiotikabehandling. Påvisande av smittämnen kan ske genom:

1. Bakterieodling (Campylobacter, Salmonella, Shigella, Yersinia, Vibrio, Aeromonas och Plesiomonas). E coli (EHEC odling och PCR).
2. PCR: övriga diarré-orsakande E coli (ETEC, EPEC, EIEC) påvisas med PCR.
3. Toxinpåvisning och odling (Clostridium difficile).
4. Direktpåvisning av virus med PCR-teknik (noro-, sapo, adeno-, rota- och astrovirus).
5. Mikroskopi av formalinbehandlad feces för diagnostik av parasiter och maskägg som Giardia intestinalis, Entamoeba histolytica, Cryptosporidier m fl. Direktpåvisning med molekylärbiologisk metodik (PCR) finns för Giardia intestinalis, Entamoeba histolytica och Cryptosporidier.
6. Mikroskopi av färskfeces, fr a vid fulminant Entamoeba histolytica-enterit (amöbadysenteri) och giardiasis samt mikroskopi av dudenalinspirat (vid giardiasis). Sekundärt till parasitoser kan eosinofili uppkomma och fecesdiagnostik är en viktig del av eosinofiliutredningar.

Tolkningsstöd

Övrigt

Flera av de diarréorsakande smittoämnena är anmälningspliktiga enligt smittskyddslagstiftningen. Se respektive agens.

Provtagningsanvisningar för [Karolinska universitetetslaboratoriet](#).

Utarbetad av: Torbjörn Kjerstadius

Medicinskt ansvarig: Torbjörn Kjerstadius